

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО КРИМИНАЛИСТИКА
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТЪР ЗА ЕКСПЕРТНИ КРИМИНАЛИСТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

София 1000, ул. "6^{ти} Септември" № 29, НИК – МВР
тел. + 359 2 982 90 06, факс + 359 2 987 82 10, e-mail int.27@mvr.bg

ПРОТОКОЛ ЗА ИЗВЪРШЕНА ЕКСПЕРТИЗА
№ 25 / ДОК – 23

Днес, 31.01.2025 г., подписаните: Ирена Минкова Андреева, Васил Димитров Бачев и Виолин Веселинов Цветков - вещи лица, специалисти в областта на криминалистическото изследване на документи в НИК – МВР, съставихме настоящия протокол за извършена графическа експертиза.

1. ВЪЗЛОЖИТЕЛ:

Експертизата е назначена с протоколно определение от 21.01.2025 г. на Конституционен съд, по к. д. № 33/2024г., по описа на същия съд.

2. ДАТА НА ПОЛУЧАВАНЕ:

Преписката е заведена в НИК – МВР под вх. № 2025 – 00329/21.01.2025 год.

3. ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО:

Не са посочени в постановлението.

4. ОБЕКТИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА:

4.1 Изборни бюлетини за народни представители за секция 060800027, 06 Врачански изборен район, условно номерирани в долната си част с №1 до №95, група А.

4.2 Изборни бюлетини за народни представители за секция 122400033, 12 Монтана изборен район.

4.2.1 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №12, включително, група А.

4.2.2 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №24, включително, група

Б.

4.2.3 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №7 включително, група В.

4.2.4 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №13, включително, група Г.

4.2.5 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №12, включително, група Д.

4.2.6 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №8, включително, група Е.

4.3 Изборни бюлетини за народни представители за секция 152400205, 15 Плевенски изборен район.

4.3.1 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №35, включително, група А.

4.3.2 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №30, включително, група Б.

4.3.3 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №13 включително, група В.

4.3.4 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №18, включително, група Г.

Подписи на вещите лица:

327

4.3.5 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №4, включително, група Д.

4.3.6 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №4, включително, група Е.

4.3.7 Бюлетини условно номерирани в долната си част с №1 до №3, включително, група Ж.

Забележка: Бюлетините са условно групирани и номерирани от възложителя на експертизата, за нуждите на изследването.

5. ЗАДАЧИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА:

Задачата на експертизата е формулирана с протоколно определение от 21.01.2025 г. на Конституционен съд, по к. д. № 33/2024г.

„Да се установи дали знаците за отбелязване на вота на избирателя върху посочените по-горе бюлетини за всяка от групите от съответните секции са поставени от едно лице?“

В качеството на **СРАВНИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ** са представени от възложителя изборни бюлетини за народни представители, както следва:

- Образци от празни бланки на бюлетини – 5 броя;
- Образци с отбелязан вот на избиратели – 3 броя (*виж сн.16-17 от приложението*);

6. МЕТОДИ:

Техническо изследване на документи. Сравнително графическо изследване с идентификационна цел.

7. ПЕРИОД НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО:

От 23.01.2025 год. до 31.01.2025 год.

8. ИЗСЛЕДВАНЕ И РЕЗУЛТАТИ:

За изследване са представени оригиналите на изборни бюлетини за народни представители подробно описани в раздела „ОБЕКТИ НА ЕКСПЕРТИЗАТА“. Бюлетините представляват полиграфически изработени бланки, като на лицевата страна има отпечатани две колони, първата вляво е с номерирани графи от „1“ до „28“ и срещу номера е отпечатано името на съответната партийна група, последната графа няма отпечатан пореден номер, а само текст „Не подкрепям никого“. Във втората колона са предпоченциите за кандидат и са отпечатани в окръжност поредни номера започващи от „101“ и завършващи с различен номер в зависимост от броя на кандидатите. На обратната страна на бланката по вертикал има отпечатана черна лента и два квадрата с текст „място за печат“.

Общият вид на обектите на настоящата експертиза е представен на снимките в приложението към протокола.

Техническо изследване.

При визуалното изследване и с лупи с увеличение 10 х, се установи следното:

1. Наличие на групи от бюлетини (2-3 до 30 и повече) с едно и също прегъване, изразяващо се в:

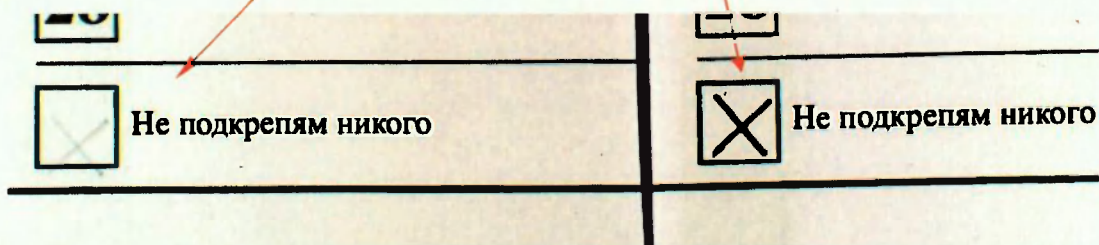
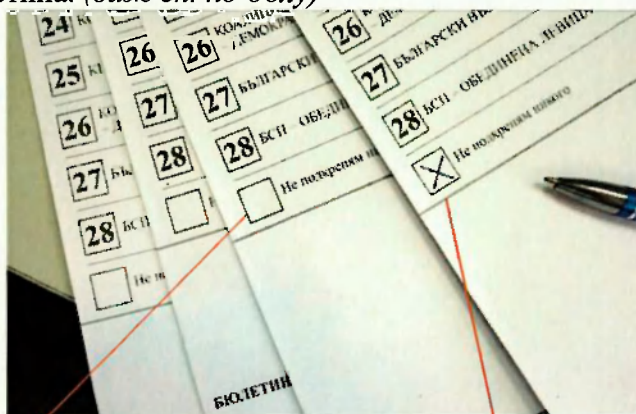
- броя на прегъвките;
- съвпадение в топографско месторазположение на прегъвките върху бланките на бюлетините (отстояние от горния и долния край и ъгъл спрямо централните оси на симетрия);

Подписи на вещите лица:

- съвпадение в относителната степен на натиска при образуване на гънката/прегъвката, респ. слаба изразеност на гънката, характерна при групово прегъване. (виж снимките 2-15 в приложението)

2. В част от бюлетините, в различни участъци от лицевата страна, се наблюдава наличие на откопирани изображения на знака, с който се отбелязва вота на избирателя за партия, коалиция или независим кандидат.

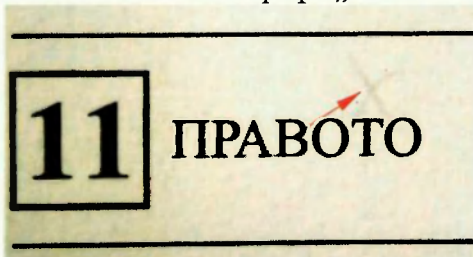
За нуждите на изследването бяха направени експерименти с поставяне на знак „X“ в квадратче за избор на гласувания, с образци на бюлетини поставени една върху друга, при което се установи, че черната лента отпечатана на гърба на бюлетината, с цел запазване на тайната на вота проявява и функции на копирна хартия (индиго), в резултат на което се откопират щрихите върху подлежащата бюлетина. (виж сн. по-долу)

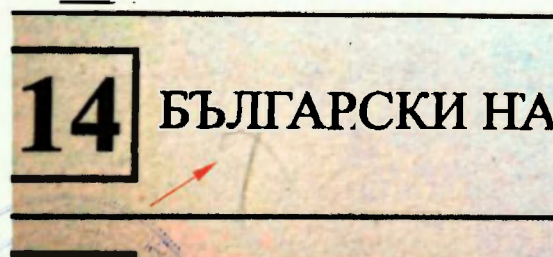
сн.1-2 Откопирано изображение вляво в подлежащата бюлетина при проведен експеримент с образец на бюлетина

Откопирани знаци бяха установени в следните бюлетини - обекти:

- Секция 060800027, 06 Врачански изборен район, група А.
- бюлетина № 22 – в графа „11“ над текста „ПРАВОТО“; (виж сн. 3)
- бюлетина № 31 – в графа „13“ в текста „АЛИАНС“;
- бюлетина № 56 – в графа „11“ под текста „ПРАВОТО“;
- бюлетина № 65 – в графа „14“ в текста „БЪЛГАРСКИ“; (виж сн. 4)
- бюлетина № 85 – в графа „12“ в текста „ВЪЗРАЖДАНЕ“;

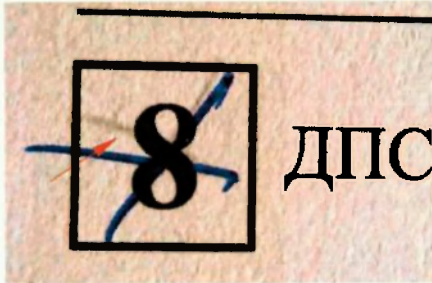
сн.3 Изображение в бюлетина № 22

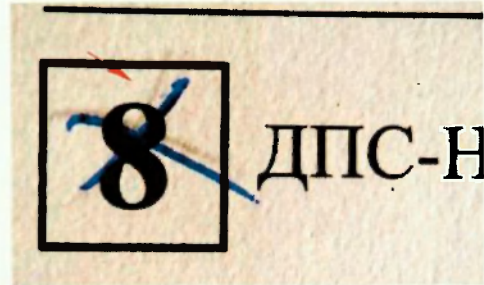
сн.4 Изображение в бюлетина № 65

329

- Секция 122400033, 12 Монтана изборен район група Б.
- бюлетина № 3 – в графа „10“ в квадратчето с отпечатан номер „10“;
- Секция 122400033, 12 Монтана изборен район група Е.
- бюлетина № 2 – в графа „8“ в квадратчето с отпечатан номер „8“; (виж сн.5)
- бюлетина № 4 – в графа „8“ в квадратчето с отпечатан номер „8“;
- бюлетина № 5 – в графа „8“ в квадратчето с отпечатан номер „8“; (виж сн.6)
- бюлетина № 6 – в графа „8“ в квадратчето с отпечатан номер „8“;
- бюлетина № 8 – в графа „8“ в квадратчето с отпечатан номер „8“;

сн.5 Изображение в бюлетина № 2

сн. 6 Изображение в бюлетина № 5

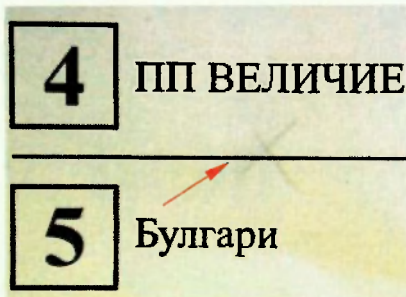
Секция 152400205, 15 Плевенски изборен район, група А.

- бюлетина № 7 – в графа „7“ в текста „ТАКЪВ“;

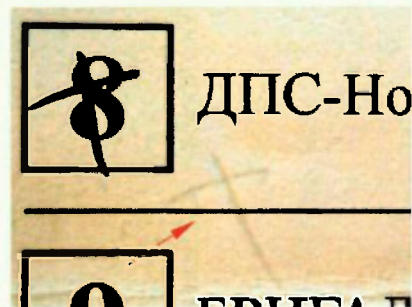
Секция 152400205, 15 Плевенски изборен район, група Г.

- бюлетина № 6 – в графа „8“ две изображения под квадратчето с отпечатан номер „8“ и вдясно от него;

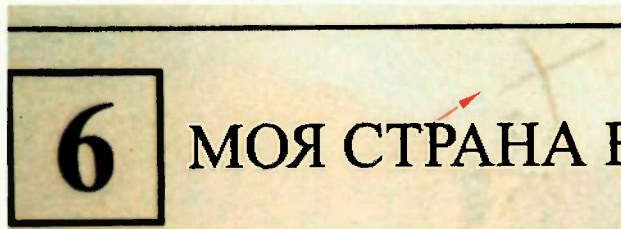
- бюлетина № 3 – между графи „4“ и „5“; (виж сн.7)
- бюлетина № 4 – в графа „8“ под текста „ДПС“; (виж сн.8)
- бюлетина № 8 – в графа „6“ над текста „СТРАНА“; (виж сн.9)
- бюлетина № 9 – в графа „7“ между текста „ПП – ИМА“;
- бюлетина № 10 – между графи „5“ и „6“;
- бюлетина № 14 – между графи „8“ и „9“;
- бюлетина № 15 – в графа „9“ под текста „БРИГАДА“; (виж сн.10)
- бюлетина № 16 – в графа „7“ под текста „ТАКЪВ“;
- бюлетина № 17 – в графа „6“ под текста „СТРАНА“;
- бюлетина № 18 – в графа „9“ под текста „БРИГАДА“;

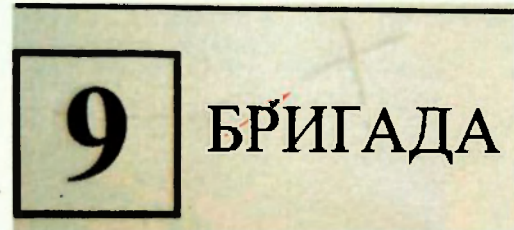
сн.7 Изображение в бюлетина № 3

сн.8 Изображение в бюлетина № 4

сн.9 Изображение в бюлетина № 8

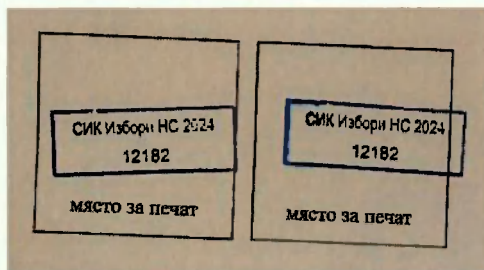

сн.10 Изображение в бюлетина № 15

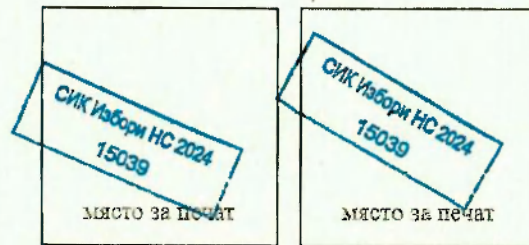
Секция 152400205, 15 Плевенски изборен район, група Ж.

- бюлетина № 1 – в графа „6“ под текста „БЪЛГАРИЯ“;
- бюлетина № 2 – в графа „5“ под текста „Булгари“.

3. При изследване на механизма на полагане на двата отпечатъка на гърба на представените за изследване бюлетини се установи относително съвпадение в топографското месторазположение¹ на двата отпечатъка (в преобладаващият брой от всичките представени групи), което сочи за едновременност при полагането им.

сн.11 Печати положени в ср. обр. бюлетина от секция 122400017, 12 Монтански изборен район

сн.12 Печати положени в бюлетина № 18 от секция 152400205, 15 Плевенски изборен район, група Б – обект по 4.3.2

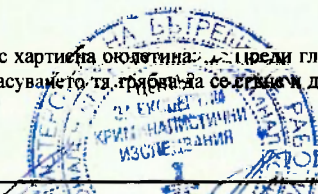
В резултат на горните констатации могат да се направят следните изводи:

- групи от бюлетини - обекти са прегъвани и подпечатвани наведнъж;
- в групи от бюлетини-обекти са нанасяни и знаците за гласуване, като нанесеният знак за гласуване в надлежащата бюлетина се е откопирал (като индирирани натискови щрихи) върху подлежащата бюлетина, т.е. в момента на нанасянето му под бюлетината, в която е нанесен е имало друга бюлетина, върху която се е откопирал.

Почерково изследване.

Писмените знаци „X“, независимо, че са ограничени, като количество графичен материал и се отнасят към кратките писмени знаци, отразяват в себе си динамичният стереотип на проявление на почерка на своя изпълнител и при неколккратно изпълнение позволяват провеждането на разделно и сравнително изследване.

¹ Според указанията, дадени от ЦИК за гласуване с хартиена бюлетина: „... преди гласуването член на секционната изборителна комисия трябва да постави печат на гърба на бюлетината. След гласуването тя трябва да се подаде да се подаде на един от членовете, който да постави и втори печат на гърба й...“

331

Пристъпи се към разделно и сравнително почерково изследване на представените от възложителя групи обекти, при което се установи следното:

• При извършеното сравнително почерково изследване между изпълнените на ръка знаци „Х“ в група А, съдържаща 95 броя бюлетини от избран район 06 Врачански, се установи наличие на съвпадения в изпълнението на този знак, които се изразяват в следните по-характерни частни графически признаци:

ПОСОКА НА ДВИЖЕНИЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА:

- началната част на първия елемент – преобладаващо дясноокръжно;
- първи елемент– отгоре надолу диагонално надясно;
- връзката между първи и втори елемент– отдолу нагоре;
- втори елемент– отгоре надолу диагонално наляво, и завършващо лявоокръжно;

ФОРМА НА ДВИЖЕНИЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА:

- първи елемент– вариативно – вълнообразна до праволинейно-дъговидна;
- връзката между двата елемента – праволинейно-дъговидна;
- втори елемент праволинейно-дъговидна;

ВИД И ФОРМА НА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ДВИЖЕНИЯТА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА:

- елементите – слято, дъговидно-ъгловидна;

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ДВИЖЕНИЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА:

- втори елемент спрямо първи – относително увеличена;

ОТНОСИТЕЛНО МЕСТОРАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ДВИЖЕНИЯТА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА:

- връзката между първи и втори елемент – отдясно;
- точка на край на движението – на и под линията на писане на знака.

Констатираните съвпадения в частни графически признаци са множество и преобладаващи и образуват съвкупност с индивидуализиращ характер, което дава основание за извода, че изследваните знаци „Х“ в представената група са изпълнени от едно и също лице.

Установяват се и някои различия в размера и относителното местоположение на елементите един спрямо друг, което би могло да се приеме за проява на вариантност на изпълнението, но това не променя направения вече по-горе извод.

Противоположната хипотеза - за такава поразителна близост в почерците на 95 броя различни лица – изпълнители е малко вероятна и неприемлива, предвид констатираните и устойчиво проявени в изпълнението множество от частни индивидуализиращи особености, респ. изключва възможността едновременно да са характерни и присъщи в същото съчетание, за такава голяма група изпълнители.

• При извършеното сравнително почерково изследване между изпълнените на ръка знаци „Х“ в групите бюлетини, както и между самите групи, от избран район 12 **Монтана**, на базата на съвпадения, най-вече в частни графически признаци, като: последователност, посока и форма на движенията при изпълнение и свързване на елементите, вид и форма на връзките, продължителност на движенията и относително взаимно разположение на елементите едни спрямо други, се установиха следните условни почерци в групите:

-Група А – поне два почерка в:

- бюлетини № 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12;
- бюлетини 2, 3, 7, 11;

-Група Б – един почерк (с изключение на бюл.№11, преференцията)

-Група В – един почерк;

-Група Г – поне три почерка:

- бюлетини №8 -11;
- бюлетини № 1, 2, 4-7, 12,13;
- бюлетина № 3;

-Група Д - поне два почерка:

- бюлетини № 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9;
- бюлетини № 10, 12;

- Група Е – поне два почерка:

- бюлетини № 1, 5, 6, 7;
- бюлетини № 2, 3, 4 , 8;

Налице са и съвпадения на изпълненията между така обособените групи, например: между „Х“-овете, изпълнени в бюлетините от група В и бюлетини № 1, 2, 4-7, 12, 13 от група Г. Същевременно се установяват и някои различия в размера и относителното местоположение на елементите един спрямо друг, което би могло да се дължи, както на вариантни изпълнения от едно и също лице, а така също и на възможни изпълнения от различни лица.

От горните констатации се налага извода, че едно и също или няколко лица са попълнили повече от една бюлетина от една и съща група или в няколко от останалите групи от избран район 12 Монтана.

• При извършеното сравнително почерково изследване между изпълнените на ръка знаци „Х“ в групите бюлетини от избран район 15 **Плевен**, на базата на съвпадения, най-вече в частни графически признаци, като: посока и форма на движенията при изпълнение и свързване на елементите, види и форма на връзките, продължителност на движенията и относително взаимно разположение на елементите едни спрямо други, се установиха следните условни почерци в групите :

-Група А – поне четири почерка:

- бюлетини № 1 без преф., 3, 4 без преф., 5, 6 без преф., 8 без преф., 9 без преф., 10 без преф., 11 без преф.,16, 22 без преф., 24 без преф., 35, 34 без преф., 33 без преф., 31 без преф., 30 без преф.;
- бюлетини/преференции № 2, 4 преф., 6 преф., 8 преф., 9 преф., 10 преф., 11 преф.,13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22 преф., 23, 25, 26, 27, 28, 34 преф., 30 преф., 31 преф., 32 преф.;
- бюлетини №7 без преф.,12, 32 преф.;
- преференции в № 1, 7, 29, 33 преф.;

-Група Б – поне осем почерк:

- бюлетини № 1 без преф., 2 без преф., 3 без преф., 5 без преф., 7 без преф., 9 без преф., 10 без преф., 14 без преф., 16 без преф., 17 без преф., 18 без преф., 20 без преф., 23 без преф., 25 без преф., 26 без преф., 29 без преф., 30 без преф.;
- бюлетини № 4, 13 без преф., 15, 24 без преф.,
- бюлетини, само преференции с № 1, 2, 3, 7, 10, 16 , 20, 23, 25, 29, 30;
- бюлетини, само преференции с №9 , 14, 18, 26;

- бюлетини 5 преф., 6, 8 без преф., 11, 12, 13 преф., 19, 21 без преф., 22 преф., 24 преф., 27 преф., 28;
- бюлетини 8 преф., 7 преф.;
- бюлетини 21 преф.;
- бюлетини № 22 без преф., 27 без преф.;

-Група В – поне пет почерка:

- бюлетини № 1, 3, 4, 9 преф.;
- бюлетини № 2;
- бюлетини № 10;
- бюлетина № 5, 7 преф., 8 преф.;
- бюлетини № 6, 7 без преф., 8 без преф., 9 без преф., 11,12, 13;

-Група Г – един почерк;

Сред знаците в групата имат такива, които съответстват по графичен рисунък, с откопираните натискови в подлежащи бюлетини (констатирани и описани по-горе). Това допълнително потвърждава извода, че бюлетините са изпълнени от едно и също лице наведнъж, по няколко.

-Група Д - поне два почерка, като един е почеркът при избора на партия, друг е при отбелязването на предпочитанията в същите бюлетини. Първият почерк (при отбелязване за партия) се среща и в бюлетините от група А:

- бюлетини №1,2, 3, 4 – гласуване за партия;
- бюлетини № 1, 2, 3, 4 – гласуване за предпочитанията.

- Група Е – един почерк;

-Група Ж – един почерк;

Налице са и съвпадения в изпълненията между така обособените групи, например:

- между „Х“-овете, изпълнени в бюлетините от цялата група Г и бюлетини № 21 от група Б и № 2 от група В. Установените почеркови съвпадения, дават основание, че са изпълнени от едно и също лице.

- група Д (с номера:1, 2, 3, 4 – гласуване за партия) и бюлетини от група А (с номера:1 без предпочитанията, 2 без предпочитанията, 10 без предпочитанията, 16 без предпочитанията, 16, 18 без предпочитанията, 30 без предпочитанията) с бюлетини от група В (№6, 7 без преф., 9 без преф., 11, 12, 13). Не може да се изключи възможността това да се дължи на изпълнения от две различни лица (с близост в почерците), но най-вероятно предвид наличните съвпадения са вариантни изпълнения от едно и също лице. Установеното показва, че едно и също или няколко лица са попълнили повече от една бюлетина от една и съща група или в няколко от представените групи от изборен район 15 Плевен.

Направените по-горе констатации, оценени в своята съвкупност, сочат за едновременност на попълване/изготвяне на бюлетините – обекти на настоящата експертиза, т.е. не са попълнени, сгънати и подпечатани поединично/индивидуално, а са изготвени наведнъж, на групи.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

В отделните групи бюлетини от трите избирателни района, почерковото изследване установи, че едно или няколко лица са попълвали повече от една бюлетина.

334

При изследването на представените бюлетини се установиха множество признаци за едновременност на изготвянето, които в своето съвкупно проявление показват, че бюлетините са прегънати, попълнени и подпечатани наведнъж, на групи, а не поединично/индивидуално – една по една.

Приложение: Двадесет и един листа, съдържащи 300 броя снимки.

Забележка 1: Настоящият протокол е валиден само в неговата цялост. Не се допуска размножаването на части от него.

Забележка 2: Резултатите се отнасят само за обектите, които са подложени на изпитване или вземане на проби / извадки.

Екз.: 1

Вещи лица: 1

/В. Цветков/

Подписи на вещите лица: